

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ნიმუ ომრეშიკე

წარსული დროის კომპოზიციურ-სტილისტური
ფუნქციები ინგლისურსა და ქართულ ენაში

10.02.04 – გერმანიკული ენები

ფილოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის
მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

ავტორეზიუმე

ქუთაისი

2010

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ნინო ოყრეშიძე

**წარსული დროის კომპოზიციურ-სტილისტური
ფუნქციები ინგლისურსა და ქართულ ენებში**

10.02.04 – გერმანიკული ენები

ფილოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის
მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

ა ვ ტ ო რ ე ფ ე რ ა ტ ი

ქუთაისი
2010

სადისერტაციო ნაშრომი შესრულებულია აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ინგლისური ენის დეპარტამენტში.

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:

მადონა მეგრელიშვილი
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

რეცენზენტები:

1. **მაია ჩხეიძე**
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
2. **რუსუდან გოციორიძე**
ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი

დისერტაციის დაცვა შედგება აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სადისერტაციო კომისიის სხდომაზე 2010 წლის 24.11.12 საათზე.

მისამართი: ქუთაისი, 4600, თამარ მეფის ქ. №59. კორპუსი I, აუდიტორია № 1114
დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიბლიოთეკაში (ქუთაისი, 4600, თამარ მეფის ქ. № 59).

სადისერტაციო საბჭოს
სწავლული მდივანი:
ფილოლოგიის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ირმა ყიფიანი

ნაშრომის ზოგადი დასასიათება

სადისერტაციო ნაშრომი ეძღვნება წარსული დროის კომპოზიციურ-სტილისტურ ფუნქციათა შეპირისპირებით (კონტრასტულ) ანალიზს ინგლისურსა და ქართულ ენებში. ამ ნიშნით ჩატარებულმა სამეცნიერო კვლევებმა დაადასტურა, რომ ენებს შორის კონტრასტული ანალიზი ბევრ შემთხვევაში გაცილებით უფრო ეფექტურია, ვიდრე შიდაენობრივი, რადგან იგი საშუალებას იძლევა აღმოვაჩინოთ ამა თუ იმ ენის ისეთი თავისებურებები, რომელთა დადგენა ძნელი იქნებოდა მხოლოდ ერთი ენის კვლევისას. არამონათესავე ენების კონტრასტული შესწავლა ადგენს ფუნქციურ მსგავსება-განსხვავებას ორ ენას შორის და განსაზღვრავს იმ კატეგორიათა ფუნქციობის თავისებურებას, რომლებსაც მატერიალური გამოხატულება მსგავსი არა აქვთ.

კონტრასტული ანალიზის პრინციპები და მეთოდი განსხვავებულია, რადგან შეპირისპირების საფუძველი ცნებათა კატეგორიებია, რომლებიც შესაპირისპირებელ ენებში ამა თუ იმ გამოხატულებას პოულობს. კვლევის საფუძველად ცნებათა კატეგორიები მხოლოდ იმიტომ შეიძლება იქნეს გამოყენებული, რომ მათ ენობრივი კატეგორიები შეუძლიათ განასახიერონ. თუმცა, ცნებათა კატეგორიები მხოლოდ გრამატიკული ფორმებით კი არ გადმოიცემა, არამედ მთელი რიგი სხვა საშუალებებითაც, როგორცაა ლექსიკური, სინტაქსური, კონტექსტური.

ნაშრომის მიზანია:

ა) გამოვლენილ და შესწავლილ იქნეს წარსული დროის ფუნქციურ-სემანტიკური კატეგორიის ტემპორალურ-ასპექტური ვარიანტული მნიშვნელობები შესაპირისპირებელ ენებში (ინგლისური და ქართული) მსგავსება-განსხვავებათა დასადგენად.

ბ) გამოვლენილ იქნეს წარსული დროის კომპოზიციურ-სტილისტური პოტენციული ფუნქციურ-სისტემობრივი შეპირისპირების მეთოდის გამოყენებით, რომ დადგინდეს ერთი და იგივე ენობრივი მოვლენის სხვადასხვაგვარი ქცევა ორ სტრუქტურულად განსხვავებულ ენაში.

კვლევის მიზნებიდან გამომდინარე ნაშრომში ეტაპობრივად არის გადაჭრილი შემდეგი კონკრეტული ამოცანები:

1. შემუშავებულია კონცეპტუალური აპარატი დასახული კვლევის საწარმოებლად;

2. განსაზღვრულია კვლევის მიმართულება შინაარსიდან ფორმი-საკენ კონტრასტული ანალიზის ძირითადი პრინციპის გათვალისწინე-